

Ερωτήσεις & Απαντήσεις Σχετικά με την Ενεργειακή Κρίση με Βάση Πραγματικά Δεδομένα

Θεόδωρος Ζαχαριάδης, Ινστιτούτο Κύπρου, 6 Απριλίου 2026

Για σχόλια και ερωτήσεις: t.zachariadis@cyi.ac.cy

Περιεχόμενα

1. Πόσο έχουν αυξηθεί οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου σε σχέση με το παρελθόν;2
2. Πώς επηρεάζουν οι αυξομειώσεις στις τιμές του πετρελαίου τις λιανικές τιμές καυσίμων;.....3
3. Πόσο επηρεάζονται τα φτωχότερα και τα πλουσιότερα νοικοκυριά από τις τιμές της ενέργειας;4
4. Πόσο αποτελεσματικές είναι οι οριζόντιες μειώσεις στη φορολόγηση της ενέργειας;8
5. Υπάρχουν άλλοι τρόποι – πέρα από τη μείωση των φόρων – για να αντισταθμιστεί άμεσα η επιβάρυνση των νοικοκυριών από την αύξηση του ενεργειακού κόστους;9
6. Πώς επηρεάζεται το ενεργειακό κόστος των επιχειρήσεων; 10

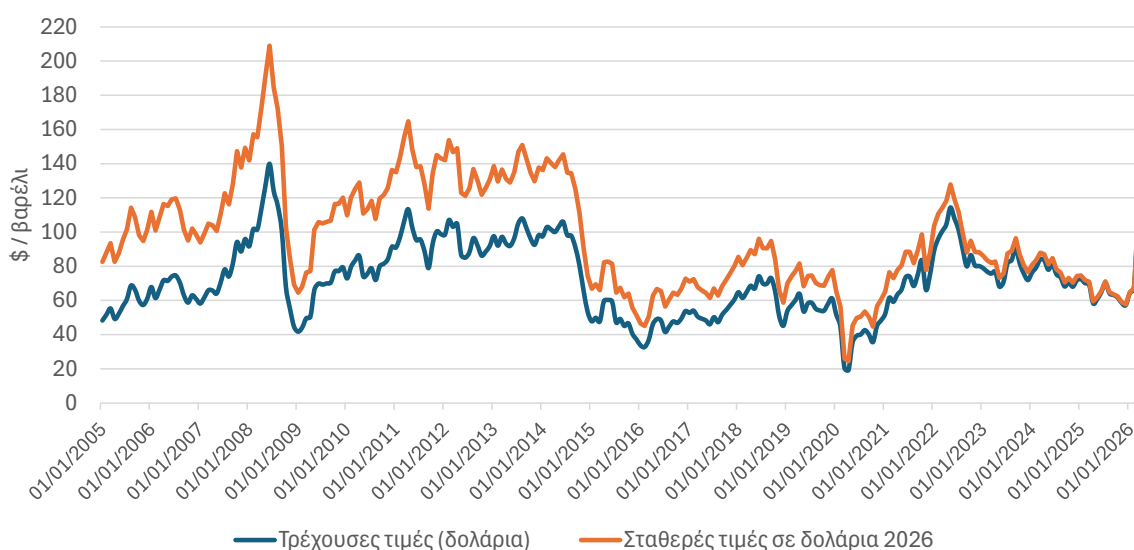
1. Πόσο έχουν αυξηθεί οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου σε σχέση με το παρελθόν;

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου βρίσκονταν σε μέτρια ή και χαμηλά επίπεδα, μεταξύ 40 και 70 δολαρίων το βαρέλι, με εξαίρεση την περίοδο της πανδημίας, κατά την οποία οι τιμές έπεσαν πολύ χαμηλά λόγω κατάρρευσης της ζήτησης, και την περίοδο μετά την πανδημία που συνεχίστηκε με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία (συνδυασμός αυξημένης ζήτησης με ανησυχίες για μειωμένη προσφορά πετρελαίου), όπου οι τιμές πλησίασαν τα \$120. Ας θυμηθούμε όμως ότι λίγο παλιότερα, την περίοδο 2011-2014, οι τιμές βρίσκονταν και πάλι γύρω από τα \$100, ενώ το καλοκαίρι του 2008 οι τιμές παροδικά ξεπέρασαν τα \$147.

Αυτές ήταν οι τιμές που έβλεπε η αγορά την εκάστοτε στιγμή (δηλαδή οι τρέχουσες ή ονομαστικές τιμές), που απεικονίζονται με την μπλε καμπύλη στο Σχήμα 1. Η διαχρονική σύγκριση τιμών είναι ορθότερο να γίνεται σε πραγματικές τιμές (η πορτοκαλί καμπύλη), που παίρνουν υπόψη και την αύξηση στο κόστος ζωής μεταξύ των ετών. Οι τιμές της περιόδου 2011-2014, για το δεδομένο κόστος ζωής εκείνης της περιόδου, αντιστοιχούν σε \$140 σε σημερινή αξία. Και η αιχμή της τιμής το 2008 θα αντιστοιχούσε σε πάνω από \$200 σήμερα.

Βεβαίως, αυτές είναι οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου, που μεταφράζονται σε λιανικές τιμές καυσίμων ανάλογα με το κόστος παραγωγής τελικών καυσίμων και τους φόρους που επιβάλλει κάθε χώρα. Το ότι οι πραγματικές τιμές αργού πετρελαίου ήταν υψηλότερες πριν από μερικά χρόνια, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι τα πετρελαιοειδή είναι σήμερα φτηνότερα για τους καταναλωτές σε σύγκριση με το 2008 ή το 2011, ούτε ότι οι σημερινές τιμές δεν πρέπει να προβληματίζουν. Απλώς είναι χρήσιμο να διατηρούμε τη γενικότερη εικόνα των διαχρονικών διακυμάνσεων στις τιμές του πετρελαίου – και να προβληματιζόμαστε αν θέλουμε να συνεχίσουμε να είμαστε έρμιαια αυτών των διακυμάνσεων που δεν μπορούμε να επηρεάσουμε.

Διακύμανση των Μηνιαίων Διεθνών Τιμών του Πετρελαίου σε Τρέχουσες και Σταθερές Τιμές, Ιανουάριος 2005 - Μάρτιος 2026

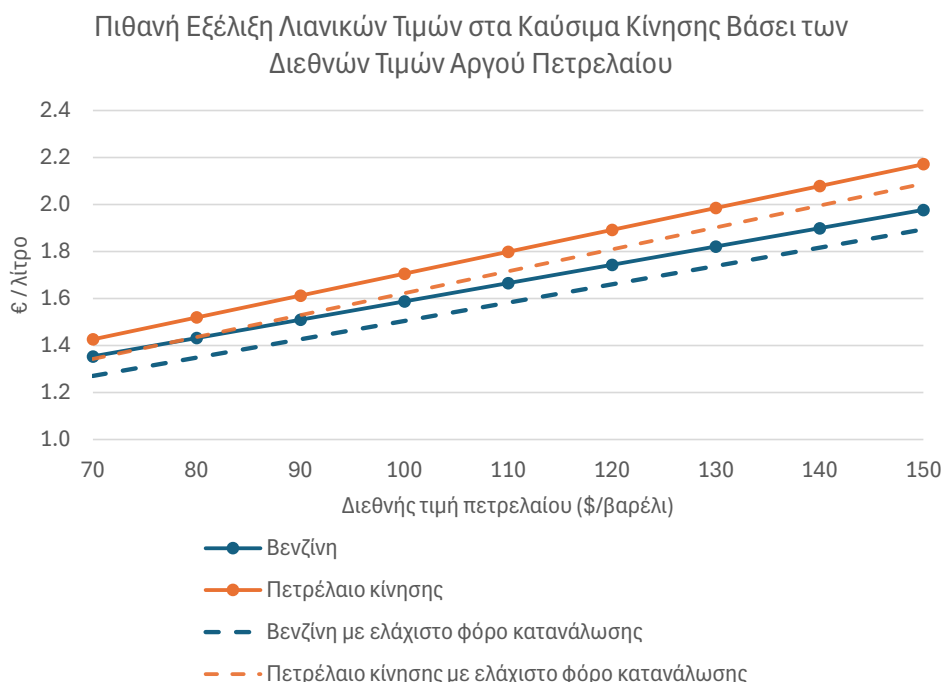
Σχήμα 1: Εξέλιξη των διεθνών τιμών του πετρελαίου από το 2005 έως σήμερα (μέσες μηνιαίες τιμές).

Πηγή δεδομένων: macrotrends.net

2. Πώς επηρεάζουν οι αυξομειώσεις στις τιμές του πετρελαίου τις λιανικές τιμές καυσίμων;

Η λιανική τιμή στα καύσιμα καθορίζεται τόσο από τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου όσο και από άλλους παράγοντες όπως το κόστος παραγωγής έτοιμων πετρελαϊκών προϊόντων από τα διυλιστήρια του εξωτερικού, το κόστος μεταφοράς και ασφάλισης των προϊόντων, τα έξοδα των εταιρειών εμπορίας πετρελαιοειδών, τα τέλη του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ), ο φόρος κατανάλωσης και ο φόρος προστιθέμενης αξίας. Έτσι, ένας διπλασιασμός π.χ. των διεθνών τιμών του πετρελαίου οδηγεί σε ποσοστιαία πολύ χαμηλότερη αύξηση των λιανικών τιμών, και αντίστροφα. Στο Σχήμα 2 φαίνεται μια προσεγγιστική συσχέτιση των διεθνών τιμών του πετρελαίου Brent με τις λιανικές τιμές των καυσίμων κίνησης στην Κύπρο. Οι διακεκομμένες γραμμές δείχνουν την εκτιμώμενη λιανική τιμή μετά την πρόσφατη μείωση του φόρου κατανάλωσης στα ελάχιστα επίπεδα που επιτρέπονται από την ευρωπαϊκή Οδηγία 2003/96/ΕΚ για τη φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων.

Η συσχέτιση μπορεί να υποεκτιμά ή να υπερεκτιμά την επίδραση των τιμών του πετρελαίου, καθότι α) είναι πιθανό να έχει αυξηθεί το κόστος μεταφοράς και ασφάλισης των πετρελαιοειδών, β) ενδέχεται να έχει αλλάξει το περιθώριο κέρδους των διυλιστηρίων ή/και των εγχώριων εταιρειών πετρελαιοειδών, γ) η τιμή των βιοκαυσίμων που αναμειγνύονται με το πετρέλαιο κίνησης (σε ποσοστό κάτω του 10%) μπορεί να μην έχει ακολουθήσει την ανοδική πορεία του αργού πετρελαίου.

Σχήμα 2: Συσχέτιση διεθνών τιμών πετρελαίου με λιανικές τιμές καυσίμων κίνησης στην Κύπρο.

Πηγή: Επίσημα δεδομένα για φόρους και τέλη, και εκτιμήσεις Ινστιτούτου Κύπρου.

Σημείωση: Για τις αβεβαιότητες σε παραμέτρους που επηρεάζουν τις τιμές πετρελαιοειδών, όπως τα κέρδη των εταιρειών και η επίδραση των βιοκαυσίμων, βλ. και τις σχετικές καταγραφές του οργανισμού [Transport & Environment](#) και το μεθοδολογικό τους σημείωμα [εδώ](#).

3. Πόσο επηρεάζονται τα φτωχότερα και τα πλουσιότερα νοικοκυριά από τις τιμές της ενέργειας;

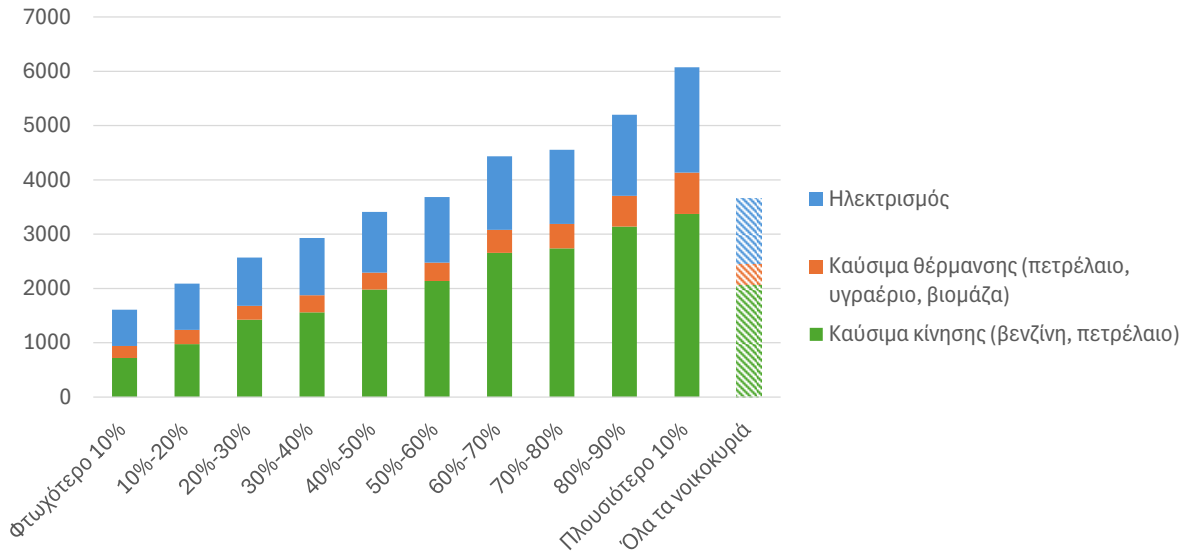
Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει τις ετήσιες δαπάνες των κυπριακών νοικοκυριών για τα κύρια ενεργειακά αγαθά (ηλεκτρική ενέργεια, καύσιμα θέρμανσης και καύσιμα κίνησης), τόσο σε απόλυτες τιμές όσο και ως κλάσμα του ετήσιου εισοδήματός τους. Οι πληροφορίες αυτές προέρχονται από επεξεργασία των συγκεντρωτικών δημοσιευμένων δεδομένων της τελευταίας [Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών](#) που διεξήγαγε η Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου για αντιπροσωπευτικό δείγμα περίπου 3000 νοικοκυριών τα έτη 2023-2024. Τις ίδιες πληροφορίες περιλαμβάνει και το Σχήμα 3 σε μορφή διαγράμματος.

Πίνακας 1: Ετήσιες δαπάνες των κυπριακών νοικοκυριών για ενεργειακά αγαθά το 2023.

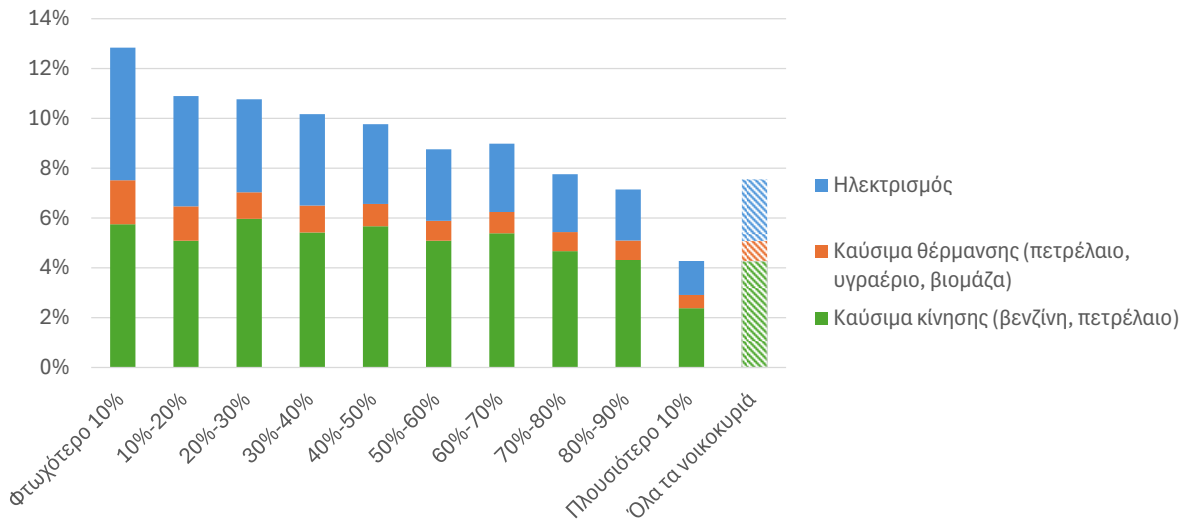
Ομάδα Εισοδήματος	Δαπάνες σε Ευρώ'2023 για:			
	Ηλεκτρισμός	Καύσιμα θέρμανσης (πετρέλαιο, υγραέριο, βιομάζα)	Καύσιμα κίνησης (βενζίνη, πετρέλαιο)	Όλα τα ενεργειακά προϊόντα
Φτωχότερο 10%	667	221	720	1609
10%-20%	850	264	976	2089
20%-30%	892	255	1425	2572
30%-40%	1056	313	1562	2932
40%-50%	1117	313	1980	3410
50%-60%	1208	338	2140	3686
60%-70%	1352	424	2657	4433
70%-80%	1365	449	2741	4554
80%-90%	1494	568	3139	5201
Πλουσιότερο 10%	1938	762	3374	6074
Όλα τα νοικοκυριά	1194	389	2068	3651
Ομάδα Εισοδήματος	Δαπάνες ως % του ετήσιου εισοδήματος για:			
	Ηλεκτρισμός	Καύσιμα θέρμανσης (πετρέλαιο, υγραέριο, βιομάζα)	Καύσιμα κίνησης (βενζίνη, πετρέλαιο)	Όλα τα ενεργειακά προϊόντα
Φτωχότερο 10%	5,3%	1,8%	5,7%	12,8%
10%-20%	4,4%	1,4%	5,1%	10,9%
20%-30%	3,7%	1,1%	6,0%	10,8%
30%-40%	3,7%	1,1%	5,4%	10,2%
40%-50%	3,2%	0,9%	5,7%	9,8%
50%-60%	2,9%	0,8%	5,1%	8,8%
60%-70%	2,7%	0,9%	5,4%	9,0%
70%-80%	2,3%	0,8%	4,7%	7,8%
80%-90%	2,1%	0,8%	4,3%	7,1%
Πλουσιότερο 10%	1,4%	0,5%	2,4%	4,3%
Όλα τα νοικοκυριά	2,5%	0,8%	4,3%	7,5%

Πηγή: Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών 2023 της Στατιστικής Υπηρεσίας και επεξεργασία δεδομένων από το Ινστιτούτο Κύπρου.

Δαπάνες των Κυπριακών Νοικοκυριών για Ενεργειακά Προϊόντα ανά Εισοδηματική Κατηγορία (Ευρώ'2023 ανά έτος)

Δαπάνες των Κυπριακών Νοικοκυριών για Ενεργειακά Προϊόντα ανά Εισοδηματική Κατηγορία (ως ποσοστό του εισοδήματός τους)

Σχήμα 3: Ετήσιες δαπάνες των κυπριακών νοικοκυριών για ενεργειακά αγαθά το 2023.

Πηγή: Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών 2023 της Στατιστικής Υπηρεσίας και επεξεργασία δεδομένων από το Ινστιτούτο Κύπρου.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Πίνακα 1, τα κυπριακά νοικοκυριά συνήθιζαν να δαπανούν κατά μέσο όρο περίπου 3.650 Ευρώ ετησίως για καύσιμα και ηλεκτρική ενέργεια ή το 7,5% του εισοδήματός τους το έτος 2023. Τα φτωχότερα νοικοκυριά δαπανούσαν περίπου 1.600 Ευρώ ετησίως (12,8% του εισοδήματός τους) ενώ τα πλουσιότερα περίπου 6.100 Ευρώ το χρόνο (4,3% του εισοδήματός τους). Αυτό σημαίνει ότι οι συνολικές δαπάνες για ενεργειακά αγαθά είναι αντίστροφα προοδευτικές (regressive). Περισσότερες από τις μισές από αυτές τις δαπάνες αφορούν κατά μέσο όρο τα καύσιμα των μεταφορών, αλλά η κατανομή μεταξύ των εισοδηματικών ομάδων είναι αρκετά διαφορετική: οι φτωχότεροι δαπανούν περισσότερα για ηλεκτρισμό και καύσιμα κίνησης, ενώ οι πλούσιοι δαπανούν περισσότερα για καύσιμα κίνησης. Συνολικά, το φαινόμενο των αντίστροφα προοδευτικών δαπανών είναι ισχυρότερο στην περίπτωση του ηλεκτρισμού, όπου τα φτωχά νοικοκυριά δαπανούν (ως ποσοστό του εισοδήματός τους) σχεδόν τα τετραπλάσια από ό,τι ξοδεύουν τα πλούσια νοικοκυριά.

Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω προκύπτουν ως μέσοι όροι των αντίστοιχων εισοδηματικών κατηγοριών, άρα μπορεί να υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις από τον μέσο όρο σε επιμέρους νοικοκυριά. Πέρα από την επεξεργασία των συγκεντρωτικών στοιχείων, που φάνηκε πιο πάνω, η ανάλυση των λεπτομερών δεδομένων της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών μπορεί να δώσει επιπλέον πληροφόρηση σε σχέση με τις δαπάνες ανάλογα με το μέγεθος της οικογένειας, τις ηλικίες των μελών της, τον τόπο διαμονής κλπ.

4. Πόσο αποτελεσματικές είναι οι οριζόντιες μειώσεις στη φορολόγηση της ενέργειας;

Η άμεση επέμβαση στη λιανική τιμή των ενεργειακών προϊόντων είναι πολιτικά και κοινωνικά κατανοητή λόγω της απότομης αύξησης στις τιμές των καυσίμων. Ιδανικά, είναι προτιμότερα τα διαρθρωτικά μέτρα που θα βοηθήσουν στην απεξάρτηση από τα υγρά καύσιμα, όμως αυτά αποδίδουν μεσοπρόθεσμα, ενώ οι αυξήσεις στο ενεργειακό κόστος που βλέπουν οι καταναλωτές είναι άμεση και έντονη, και δημιουργεί πληθωριστικές πιέσεις σε όλη την οικονομία.

Δεδομένου ότι όλα τα υγρά καύσιμα που χρησιμοποιούνται στην Κύπρο είναι εισαγόμενα και επιβαρύνουν σοβαρά το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, ο περιορισμός της κατανάλωσής τους είναι επιθυμητός τόσο οικονομικά όσο και περιβαλλοντικά. Είναι επίσης γνωστό ότι οποιοδήποτε μέτρο επιδοτεί άμεσα την τιμή της ενέργειας δεν βοηθά στην εξοικονόμηση καυσίμων. Συνεπώς, οι μειώσεις στους έμμεσους φόρους για τους οικιακούς καταναλωτές (φόροι κατανάλωσης ή/και ΦΠΑ) που ανακοινώθηκαν πρόσφατα, αποτελούν άμεση επιδότηση της λιανικής τιμής για όλους τους πολίτες και δεν διευκολύνουν την εξοικονόμηση ενέργειας.

Επίσης, αυτές οι φορολογικές ελαφρύνσεις εφαρμόζονται οριζόντια σε όλα τα νοικοκυριά, ανεξαρτήτως των οικονομικών δυνατοτήτων τους. Από τα στοιχεία του Πίνακα 1 που παρουσιάστηκαν πιο πάνω, μπορεί να εκτιμηθεί¹ ότι:

- Η μείωση στον φόρο κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης, αν διατηρηθεί για ένα έτος, εξοικονομεί περίπου 40-45 ευρώ στο φτωχότερο 20% των νοικοκυριών και περίπου 140-175 ευρώ στο πλουσιότερο 20%.
- Η μείωση στον ΦΠΑ στο ηλεκτρικό ρεύμα, αν διατηρηθεί για ένα έτος, εξοικονομεί περί τα 35-40 ευρώ στο φτωχότερο 20% των νοικοκυριών και περίπου 70-95 ευρώ στο πλουσιότερο 20%. Εξαιρούνται τα νοικοκυριά που έχουν εγκατεστημένα φωτοβολταϊκά, για τα οποία η επίδραση είναι αμελητέα γιατί το ετήσιο κόστος ηλεκτρισμού τους είναι πολύ χαμηλό.

Επομένως, οι οριζόντιες μειώσεις στη φορολόγηση της ενέργειας δεν είναι τα πιο αποτελεσματικά μέτρα ούτε από οικονομικής ούτε από κοινωνικής άποψης, αλλά – ελλείψει κατάλληλων υποδομών για πιο στοχευμένα μέτρα – προτιμώνται από πολλές κυβερνήσεις για άμεση προσωρινή ανακούφιση από τις αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων.

¹ Η εκτίμηση αυτή, πέρα από τις καταγραφείσες ενεργειακές δαπάνες κάθε νοικοκυριού, πρέπει να λάβει υπόψη και τη δυνατότητα των νοικοκυριών να προσαρμοστούν μειώνοντας τη χρήση καυσίμων (π.χ. λιγότερες ώρες θέρμανσης), αλλάζοντας συμπεριφορά (π.χ. περιορισμός στη χρήση αυτοκινήτων) ή και αλλάζοντας τεχνολογίες (π.χ. νέα οχήματα, νέες ηλεκτρικές συσκευές κλπ).

Στην περίπτωση μας μπορεί να γίνει η παραδοχή ότι η ελαστικότητα της δαπάνης για ενεργειακά αγαθά ως προς την τιμή θα κυμαίνεται μεταξύ 0 και -0,2. Μηδενική ελαστικότητα σημαίνει ότι η κατανάλωση ενέργειας δεν αλλάζει καθόλου ανεξάρτητα από τη διακύμανση της τιμής, ενώ ελαστικότητα -0,2 σημαίνει ότι όταν π.χ. διπλασιαστεί η τιμή, οι καταναλωτές μειώνουν την κατανάλωσή τους κατά 20%. Τέτοιες τιμές ελαστικότητας, πολύ χαμηλές σε απόλυτο μέγεθος, α) παίρνουν υπόψη τον πολύ περιορισμένο χρονικό ορίζοντα (της τάξης των μερικών ημερών ή εβδομάδων) στον οποίο πρέπει να εξετάσουμε την επίδραση της τιμής στις σημερινές συνθήκες, β) ανταποκρίνονται στη φύση των ενεργειακών αγαθών – που είναι αγαθά πρώτης ανάγκης για τα νοικοκυριά – και γ) συνάδουν με τα ευρήματα εμπειρικών επιστημονικών αναλύσεων τόσο στην Κύπρο όσο και στη διεθνή βιβλιογραφία. Βλ. ενδεικτικά [Pashardes et al., Energy Economics 42 \(2014\), 58–66](#) και [Labandeira et al., Energy Policy 102 \(2017\), 549–568](#).

5. Υπάρχουν άλλοι τρόποι – πέρα από τη μείωση των φόρων – για να αντισταθμιστεί άμεσα η επιβάρυνση των νοικοκυριών από την αύξηση του ενεργειακού κόστους;

Όπως προαναφέρθηκε, τα διαρθρωτικά μέτρα που θα βοηθήσουν στην απεξάρτηση από τα υγρά καύσιμα (εξηλεκτρισμός, διάδοση ανανεώσιμων πηγών με αποθήκευση ενέργειας, ηλεκτροκίνηση κλπ.) δεν μπορούν να έχουν άμεση απόδοση για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Σε σύγκριση όμως με την οριζόντια μείωση των έμμεσων ενεργειακών φόρων, θα ήταν προτιμότερη λύση η άμεση εισοδηματική ενίσχυση στα νοικοκυριά (όχι μόνο για τα νοικοκυριά που ήδη λαμβάνουν κάποιου είδους επίδομα). Αυτή η ενίσχυση θα μπορούσε να πάρει τη μορφή ενός ποσού διαφοροποιημένου ανά νοικοκυριό ανάλογα με το οικογενειακό εισόδημα, τα εξαρτώμενα μέλη και άλλα ένα ή δύο κριτήρια όπως ο τόπος διαμονής, που να καλύπτει μέρος της αύξησης του ενεργειακού κόστους.

Βεβαίως, ένα νοικοκυριό μπορεί να χρησιμοποιήσει την εισοδηματική ενίσχυση για να συνεχίσει να καταναλώνει τις ίδιες ποσότητες ενέργειας όπως προηγουμένως, οπότε το συγκεκριμένο νοικοκυριό δεν θα εξοικονομήσει ενέργεια. Ωστόσο, άλλα νοικοκυριά μπορούν να μειώσουν την ενεργειακή τους κατανάλωση και να διαθέσουν το επιπλέον ποσό της εισοδηματικής ενίσχυσης για να καλύψουν άλλες ανάγκες που προκύπτουν από την αύξηση του κόστους ζωής.

Για να εφαρμοστεί όμως ένα τέτοιο μέτρο, πρέπει το κράτος να γνωρίζει το εισόδημα και την οικογενειακή κατάσταση όλων των πολιτών, δηλαδή ακόμα και αυτών που δεν έχουν φορολογητέο εισόδημα. Αν είχε υλοποιηθεί η υποχρέωση για υποβολή φορολογικής δήλωσης από όλους τους πολίτες, τότε ίσως αυτή η εισοδηματική ενίσχυση θα ήταν πρακτικά εφικτή. Σήμερα, θα μπορούσε ίσως να υλοποιηθεί με συνδυασμό πληροφόρησης, π.χ. από τα αρχεία φορολογίας, κοινωνικών ασφαλίσεων και άλλες πηγές κρατικής πληροφόρησης, αλλά αυτό απαιτεί προεργασία.

Τέτοιου είδους άμεση εισοδηματική ενίσχυση εφάρμοσαν άλλες χώρες, όπως η [Αυστρία](#) το 2022-23. Η Γερμανία, που δεν είχε έτοιμη πλήρη πληροφόρηση για να επικοινωνεί με κάθε νοικοκυριό, εφάρμοσε μια άλλη [λύση](#) στον ηλεκτρισμό: έθεσε οροφή στη λιανική τιμή ηλεκτρισμού για το 80% της κατανάλωσης κάθε νοικοκυριού, και αντίστοιχη οροφή στη λιανική τιμή ηλεκτρισμού για το 70% της κατανάλωσης κάθε επιχείρησης. Αυτό ισοδυναμεί με κίνητρο να καταναλώνεται το αντίστοιχο ποσοστό ηλεκτρισμού, και για οποιαδήποτε υψηλότερη ποσότητα κατανάλωσης η τιμή να παραμένει υψηλή όπως διαμορφώνεται από την αγορά, ώστε οι καταναλωτές να έχουν κίνητρο εξοικονόμησης. Το συγκεκριμένο μέτρο είναι επαρκώς στοχευμένο και θεωρούμε ότι θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στην Κύπρο στους οικιακούς όσο και εμπορικούς/βιομηχανικούς καταναλωτές ηλεκτρισμού. Θα ήταν ωστόσο πρακτικά δύσκολο να εφαρμοστεί και για τα καύσιμα κίνησης και θέρμανσης.²

² Βλ. την [επισκόπηση](#) της δεξαμενής σκέψης Bruegel σχετικά με τα μέτρα που λήφθηκαν από τις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες το 2022-23.

6. Πώς επηρεάζεται το ενεργειακό κόστος των επιχειρήσεων;

Οι κυπριακές επιχειρήσεις στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών χρησιμοποιούν κυρίως ηλεκτρισμό αλλά και υγρά καύσιμα (πετρέλαιο, υγραέριο και μαζούτ). Είναι γνωστό ότι η λιανική τιμή ηλεκτρισμού στις επιχειρήσεις είναι από τις υψηλότερες στην Ευρώπη, ενώ ταυτόχρονα οι τιμές των υγρών καυσίμων έχουν αυξηθεί σημαντικά τις τελευταίες ημέρες.

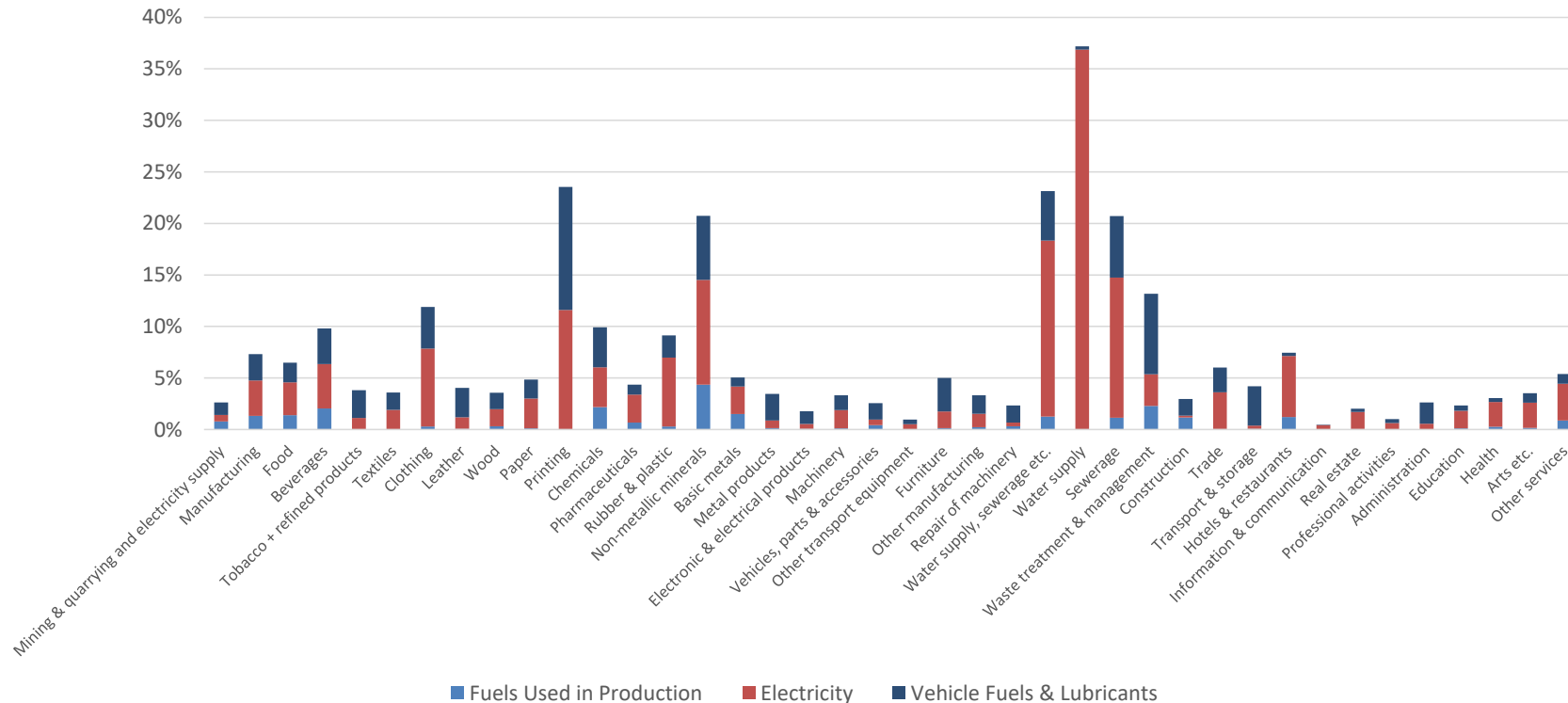
Σε προηγούμενη μελέτη επίδρασης του ενεργειακού κόστους στην παραγωγικότητα στην Κύπρο, αυξήσεις στην τιμή των καυσίμων κατά 7% αναμενόταν να επηρεάσουν το κόστος παραγωγής λιγότερο από 1%. Σε ανάλογο συμπέρασμα κατέληξε η ανάλυση του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου αναφορικά με την επίπτωση μιας πιθανής Πράσινης Φορολογικής Μεταρρύθμισης στην οικονομία, που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών τον Μάρτιο 2024: οι επιπτώσεις από μια μικρή ή μέτρια αύξηση στο κόστος καυσίμων θα ήταν αντιμετωπίσιμες.

Εξετάσαμε λεπτομερέστερα τις δαπάνες των επιχειρήσεων σε όλους τους βασικούς κλάδους της κυπριακής οικονομίας, με τη βοήθεια στοιχείων που προέκυψαν από συνδυασμό πολλών επιμέρους ερευνών της Στατιστικής Υπηρεσίας, για να υπολογίσουμε τη σημασία του ενεργειακού κόστους στα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων (περιλαμβανομένου του εργατικού κόστους). Το Σχήμα 4 παρέχει αυτές τις πληροφορίες για το πιο πρόσφατο έτος αναφοράς (2022-23) και φανερώνει ότι οι πιο ευάλωτοι τομείς είναι αυτοί της παροχής νερού και της αποχέτευσης (που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις μονάδες αφαλάτωσης και τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων), των μη μεταλλικών ορυκτών (περιλαμβάνονται το τσιμεντοποιείο και τα κεραμεία) και των εκτυπώσεων. Στους υπόλοιπους τομείς, οι ενεργειακές δαπάνες δεν υπερβαίνουν ουσιαστικά το 10% του συνολικού κόστους παραγωγής τους.

Τα Σχήματα 5 και 6 παρουσιάζουν τα ίδια δεδομένα, αλλά απομονώνοντας την επίδραση του κόστους ηλεκτρισμού (Σχήμα 5) και καυσίμων (Σχήμα 6) για μεγαλύτερη σαφήνεια.

Τα παραπάνω στοιχεία, που σπάνια παρουσιάζονται σε συγκεντρωτική μορφή, μπορούν να συμβάλουν στην ανάλυση των τομέων της οικονομίας που είναι πιο ευάλωτοι σε αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και να αναδείξουν τις πραγματικές διαστάσεις του ενεργειακού κόστους σε κάθε κλάδο. Από την άλλη πλευρά, αυτές οι μέσες επιπτώσεις ανά κλάδο ενδέχεται να κρύβουν ορισμένες σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις σε ένα μέρος των κυπριακών επιχειρήσεων εντός κάποιων τομέων που μπορεί να είναι πιο ενεργοβόρες από τις υπόλοιπες του κλάδου τους.

Energy Costs as a Fraction of Total Costs by Economic Sector in Cyprus, 2022-23

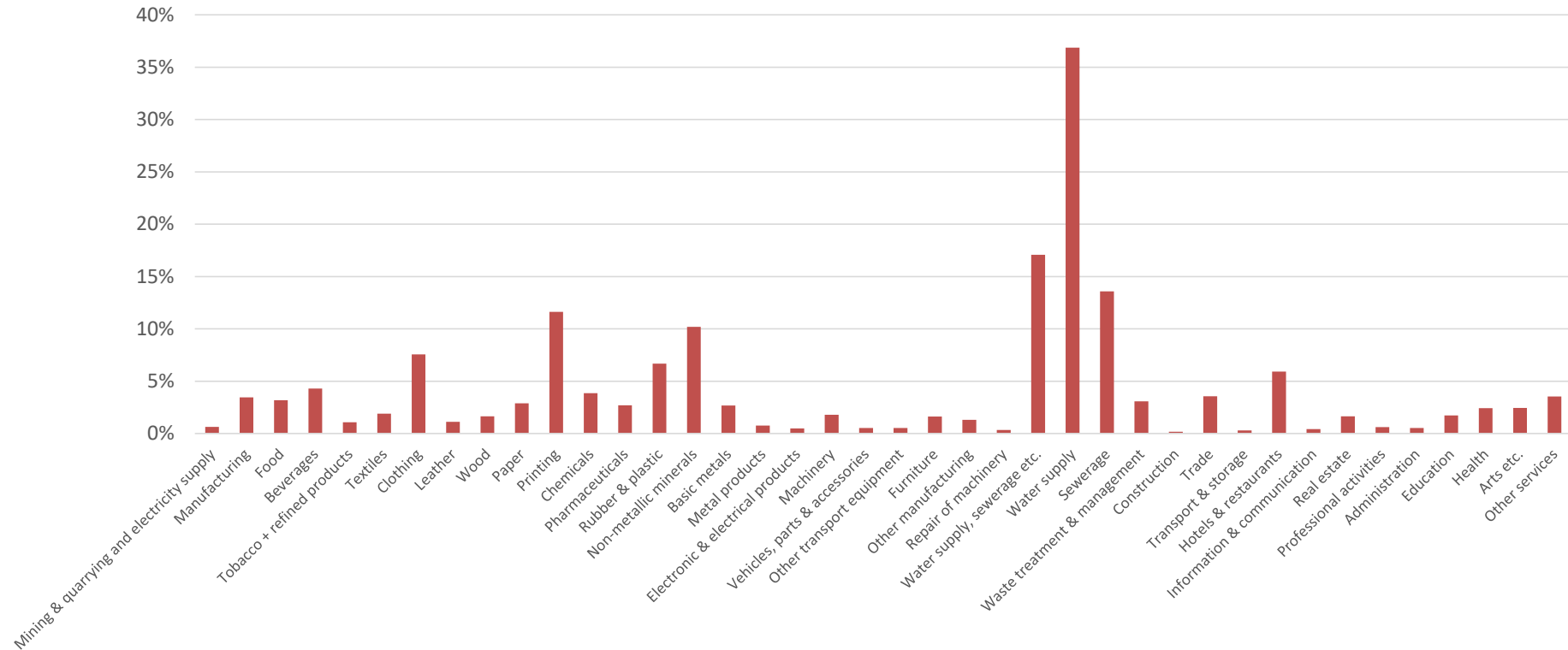

Σχήμα 4: Συνολικές ενεργειακές δαπάνες (για υγρά καύσιμα και ηλεκτρισμό) ως ποσοστό των συνολικών λειτουργικών δαπανών στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα της κυπριακής οικονομίας.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία – Στατιστικές Βιομηχανίας 2023 και Στατιστικές διαφόρων κλάδων των κατασκευών, του εμπορίου και των λοιπών υπηρεσιών για το έτος αναφοράς 2022. Επεξεργασία δεδομένων από το Ινστιτούτο Κύπρου.

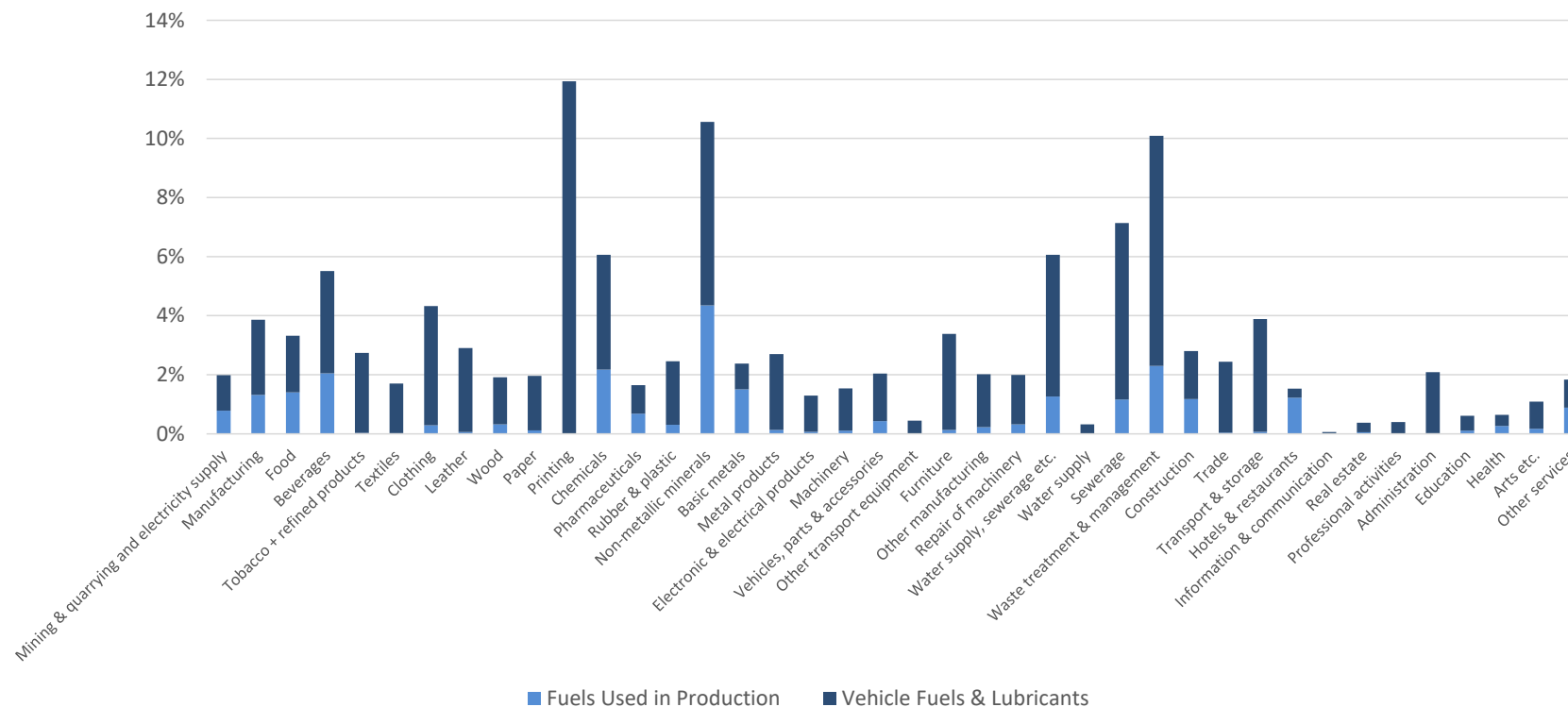

Electricity Costs as a Fraction of Total Costs by Economic Sector in Cyprus, 2022-23

Σχήμα 5: Δαπάνες για ηλεκτρισμό ως ποσοστό των συνολικών λειτουργικών δαπανών στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα της κυπριακής οικονομίας.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία – Στατιστικές Βιομηχανίας 2023 και Στατιστικές διαφόρων κλάδων των κατασκευών, του εμπορίου και των λοιπών υπηρεσιών για το έτος αναφοράς 2022. Επεξεργασία δεδομένων από το Ινστιτούτο Κύπρου.

Fuel Costs as a Fraction of Total Costs by Economic Sector in Cyprus, 2022-23

Σχήμα 6: Δαπάνες για υγρά καύσιμα (τόσο για την παραγωγική διαδικασία όσο και για την κίνηση οχημάτων των επιχειρήσεων) ως ποσοστό των συνολικών λειτουργικών δαπανών στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα της κυπριακής οικονομίας.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία – Στατιστικές Βιομηχανίας 2023 και Στατιστικές διαφόρων κλάδων των κατασκευών, του εμπορίου και των λοιπών υπηρεσιών για το έτος αναφοράς 2022. Επεξεργασία δεδομένων από το Ινστιτούτο Κύπρου.